

C-403/08. és C-429/08. sz. egyesített ügyek

**Football Association Premier League Ltd és társai
kontra
QC Leisure és társai
és
Karen Murphy
kontra
Media Protection Services Ltd**

(a High Court of Justice [England & Wales],
Chancery Division és a High Court of Justice [England & Wales],
Queen's Bench Division [Administrative Court] [Egyesült Királyság]
által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek)

„Műholdas műsorsugárzás – A labdarúgó-mérkőzések közvetítése – A közvetítés műholdas dekódoló egység útján való vétele – Az egyik tagállamban jogszerűen forgalomba hozott és a másik tagállamban használt műholdas dekódoló kártyák – Forgalmahozatali és használati tilalom valamely tagállamban – A műsorok megtekintése a kizárólagos jogok megsértésével – Szerzői jog – Televíziós közvetítési jog – Egyetlen tagállam területére vonatkozó kizárólagos műsorsugárzási engedélyek – Szolgáltatásnyújtás szabadsága – EUMSZ 56. cikk – Verseny – EUMSZ 101. cikk – A verseny célzott korlátozásai – A feltételes hozzáférésen alapuló szolgáltatások védelme – Jogellenes eszköz – 98/84/EK irányelv – 2001/29/EK irányelv – A művek többszörözése a műholdas dekódoló egység memóriájában és a televízió képernyőjén – A többszörözési jog alóli kivétel – A művek nyilvánossághoz közvetítése a pubokban – 93/83/EGK irányelv”

J. Kokott főtanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2011. február 3. I - 9090

A Bíróság ítélete (nagytanács), 2011. október 4. I - 9159

Az ítélet összefoglalása

1. *Szolgáltatásnyújtás szabadsága – A feltételes hozzáféréseken alapuló, vagy abból álló szolgáltatások jogi védelme – 98/84 irányelv – Jogellenes eszköz – Fogalom – Valamely tagállamban jogszerűen forgalomba hozott és egy másik tagállamban használt dekódoló eszközök – Kizártság*
(98/84 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 2. cikk, e) pont)
2. *Szolgáltatásnyújtás szabadsága – A feltételes hozzáféréseken alapuló, vagy abból álló szolgáltatások jogi védelme – 98/84 irányelv – Hatály – A külföldi dekódoló eszközök használatát megtiltó nemzeti szabályozás – Kizártság*
(98/84 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 3. cikk, (2) bekezdés)
3. *Szolgáltatásnyújtás szabadsága – Áruk szabad mozgása – Az e két alapvető szabadsághoz kapcsolódó nemzeti szabályozás – Az elsődleges jellegű szabadság alapján történő vizsgálat*
(EUMSZ 56. cikk)
4. *Szolgáltatásnyújtás szabadsága – Korlátozások – Valamely tagállamban sportmérkőzések sugárzása érdekében jogszerűen forgalomba hozott és egy másik tagállamban használt dekódoló eszközök*
(EUMSZ 56. cikk)
5. *Versenyt – Kartellek – Vállalkozások közötti megállapodások – Versenytorzítás – A szellemi tulajdonjogok jogosultja és a műsorsugárzó szervezet közötti kizárólagos felhasználási szerződés – Az e közvetítést dekódoló eszközöknek a felhasználási szerződéssel lefedett területen kívüli értékesítésének tilalma – Megengedhetetlenség*
(EUMSZ 101. cikk)
6. *Jogszabályok közelítése – Szerzői jog és szomszédos jogok – 2001/29 irányelv – Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása – Többszörözési jog – Részben történő többszörözés – Terjedelem*
(2001/29 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 2. cikk, a) pont)

7. *Jogszabályok közelítése – Szerzői jog és szomszédos jogok – 2001/29 irányelv – Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása – Többbszörözési jog – Kivételek és korlátozások*
(2001/29 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 5. cikk, (1) bekezdés)
8. *Jogszabályok közelítése – Szerzői jog és szomszédos jogok – 2001/29 irányelv – Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása – Nyilvánossághoz közvetítés – Fogalom*
(2001/29 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 3. cikk, (1) bekezdés)
9. *Jogszabályok közelítése – Szerzői jog és szomszédos jogok – 93/83 irányelv – Joghatalások – A műholdas dekódoló egység memóriájában és a televízió képernyőjén végzett többbszörözési cselekmények jogszerűsége – Hiány*
(93/83 tanácsi irányelv)

1. A feltételes hozzáféréseken alapuló, vagy abból álló szolgáltatások jogi védelméről szóló 98/84 irányelv 2. cikkének e) pontja értelmében vett „jogellenes eszköz” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az nem vonatkozik a valamely műsorsugárzó szervezet közvetítési szolgáltatásaihoz hozzáférést biztosító, e szervezet engedélyével gyártott és forgalomba hozott, azonban e szervezet akaratával ellentétesen a kibocsátás szerinti földrajzi területen kívül használt külföldi dekódoló eszközökre, sem azokra az eszközökre, amelyeket hamis név és hamis cím megadásával szereztek be és/vagy hoztak működésbe, sem azokra, amelyeket kizárólag magáncélú használatra vonatkozó

szerződéses korlátozás megsértésével használtak.

Ugyanis e rendelkezés meghatározása szerint jogellenes eszköznek a védett szolgáltatáshoz érhető formában való hozzáférésre, a szolgáltatást nyújtó engedélye nélkül „tervezett” vagy „kialakított” bármilyen berendezés vagy szoftver minősül. Ez a megfogalmazás tehát azokra a berendezésekre korlátozódik, amelyeken a használatba vételük előtt, a szolgáltatást nyújtó engedélye nélkül olyan kézi vagy automatizált műveleteket végeztek, amelyek lehetővé tették a védett

szolgáltatások vételét. Ebből következően ez a megfogalmazás csak azokra a berendezésekre vonatkozik, amelyeket a szolgáltatást nyújtó engedélye nélkül gyártottak, módosítottak, átalakítottak vagy visszaalakítottak, és az nem vonatkozik a külföldi dekódoló berendezések használatára.

Ezzel szemben a fent említett eszközöket a szolgáltató engedélyével gyártották és hozták forgalomba, azok nem biztosítják a védett szolgáltatásokhoz való díjmentes hozzáférést, és nem teszik lehetővé vagy könnyebbé a jogszerűen nyújtott szolgáltatások díjazását védő technológiai intézkedések megkerülését, mivel a forgalomba hozatal szerinti tagállamban kifizették a díjazást.

(vö. 63–64., 66–67. pont és a rendelkező rész 1. pontja)

2. A feltételes hozzáférésen alapuló, vagy abból álló szolgáltatások jogi védelméről szóló 98/84 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely megakadályozza a külföldi dekódoló eszközök használatát, beleértve azokat az eszközöket is, amelyeket hamis név és hamis cím megadásával szereztek be vagy hoztak működésbe, vagy azokat, amelyeket a kizárólag magáncélú használatra vonatkozó szerződéses korlátozás megsértésével használtak, mivel ez a szabályozás nem

tartozik az ezen irányelv által összehangolt területhez.

(vö. 74. pont és a rendelkező rész 2. pontja)

3. Ha valamely nemzeti rendelkezés az áruk szabad mozgásához és a szolgáltatásnyújtás szabadságához egyaránt kapcsolódik, a Bíróság a rendelkezést főszabály szerint e két alapvető szabadságnak csupán az egyikére tekintettel vizsgálja meg, ha bebizonyosodik, hogy az egyik szabadság a másikhoz képest teljesen másodlagos, vagy ahhoz kapcsolható. Jóllehet ez a két vetület a távközlés területén gyakran olyan szorosan összekapcsolódik, hogy nem lehet valamelyiket a másikhoz képest egyértelműen másodlagosnak tekinteni, ez nincs így abban az esetben, amikor a nemzeti szabályozás nem azért irányul a dekódoló eszközökre, hogy meghatározza azokat követelményeket, amelyeknek meg kell felelniük, vagy hogy rögzítse azokat a feltételeket, amelyek mellett ezeket az eszközöket forgalomba lehet hozni, hanem azokat csak olyan eszközökként kezeli, amelyek az előfizetők számára lehetővé teszik a kódolt műsorsugárzási szolgáltatás igénybevételét.

(vö. 78–79., 82. pont)

4. Az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely ebben az

államban jogellenessé teszi a valamely más tagállamból származó – és az első tagállam szabályozása alapján védelem alatt álló műveket tartalmazó – kódolt műholdas műsorsugárzási szolgáltatáshoz való hozzáférést lehetővé tévő külföldi dekódoló eszközök behozatalát, értékesítését és használatát. Ezt a következtetést nem cáfolja sem az a körülmény, hogy a külföldi dekódoló eszközt hamis név és hamis cím megadásával szerezték be és/vagy hozták működésbe, azzal a szándékkal, hogy a kérdéses területi korlátozásokat kikerüljék, sem az a körülmény, hogy ezt az eszközt kereskedelmi célra használják, jóllehet azt magánjellegű használatra szánták.

Az említett korlátozás nem igazolható a szellemi tulajdonjogok védelmének célja alapján.

Kétségtelen, hogy a sportmérkőzések önmagukban egyedi és ebben a vonatkozásban eredeti jellegűek, ami azokat a művek védelméhez hasonló védelemre méltó teljesítményekké teheti. Mindazonáltal, amennyiben az érintett szellemi tulajdon különleges tárgyát képező jogok védelme az érintett jogok jogosultjainak a védelemben részesülő művek kereskedelmi felhasználásáért csak a megfelelő díjazást és nem a lehető legmagasabb díjazást biztosítja, ez a védelem

biztosított, ha a szóban forgó jogok jogosultjai – a műholdas műsorsugárzásra és a vezeték nélküli közvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szóló 93/83 irányelv 1. cikke (2) bekezdése b) pontjának megfelelően – a védelem alatt álló műveknek a sugárzás kibocsátása szerinti tagállamból való közvetítéséért díjazásban részesülnek, amely tagállamot úgy kell tekinteni, hogy a sugárzási cselekményre ott került sor, amelyben tehát a megfelelő díjazás megfizetendő, valamint amennyiben ezek a jogosultak ebben a tagállamban olyan összeget igényelhetnek, amely a tényleges és a potenciális közönséget mind a sugárzás kibocsátása szerinti tagállamban, mind a többi olyan tagállamban figyelembe veszi, amelyekben szintén vehetők a védelem alatt álló műveket tartalmazó műsorok.

A műsorsugárzó szervezetek által a területi kizárólagosság engedélyezéséért fizetett kiegészítő összeg a felosztott nemzeti piacok között mesterséges árkülönbségeket eredményezhet, mivel az ilyen felosztás, és az ilyen mesterséges árkülönbségek összegegyeztetetetlenek a Szerződés alapvető céljával, amely a belső piac megalósítása. E körülmények között az említett kiegészítő összeg nem tekinthető azon megfelelő díjazás részének, amelyet az érintett jogok jogosultjai számára biztosítani kell, és következésképpen annak megfizetése túllép azon a mértéken, amely a megfelelő díjazás e

jogosultak számára való biztosításához szükséges.

megállapítása érdekében, hogy a részletek tartalmazzak-e ilyen elemeket.

(vö. 100., 106–108., 113–117., 125., 131. pont és a rendelkező rész 3. pontja)

(vö. 159. pont és a rendelkező rész 5. pontja)

5. A szellemi tulajdonjogok jogosultja és a műsorsugárzó szervezet közötti kizárólagos felhasználási szerződés rendelkezései az EUMSZ 101. cikk által tiltott versenykorlátozásnak minősülnek, mivel azok az utóbbi szervezetet arra kötelezik, hogy ne értékesítsen olyan dekódoló eszközöket, amelyek a felhasználási szerződéssel lefedett területen kívül való felhasználás céljából lehetővé teszik a védelem alatt álló művekhez való hozzáférést.
7. A műholdas dekódoló egység memóriájában és a televízió képernyőjén végzett többszöröségi cselekmények megfelelnek az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, következésképpen azokat az érintett szerzői jog jogosultjainak engedélye nélkül is el lehet végezni.

(vö. 182. pont és a rendelkező rész 6. pontja)

(vö. 146. pont és a rendelkező rész 4. pontja)

6. Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29 irányelv 2. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a többszöröségi jog azáltal a feltétellel terjed ki a műholdas dekódoló egység memóriájában és a televízió képernyőjén egymást követően, ideiglenesen megjelenő részletek létrehozására, ha a részletek tartalmazzak olyan elemeket, amelyek az érintett szerzők saját szellemi alkotásának kifejeződései, és az egyidejűleg többszörösített részletekből álló egységet kell megvizsgálni annak
8. Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az a sugárzott műveknek a pubokban jelen lévő vendégek számára televízió-képernyő és hangszórók segítségével történő közvetítésére is vonatkozik.

Ugyanis, amennyiben a sugárzott művet olyan helyen közvetítik, amely a nyilvánosság számára hozzáférhető, és

a televíziókészülékek birtokosaihoz képest, akik egyénileg vagy magánéleti, családi körben veszik az adásokat és követik a műsorokat, azon további nyilvánosságnak is elérhető, amelynek a televíziókészülék tulajdonosa megengedi a mű meghallgatását vagy megtekintését, ezt a tudatos eljárást olyan cselekménynek kell tekinteni, amellyel a kérdéses művet egy új nyilvánosságnak közvetítik. Ez a helyzet a sugárzott műveknek a pub tulajdonosa által az e létesítményben jelen lévő vendégeknek való közvetítése esetén is, mivel ezek a vendégek olyan további nyilvánosságnak minősülnek, amelyet a szerzők nem vettek figyelembe, amikor a műveik sugárzását engedélyezték.

amely jelen van e közvetítés helyszínén, azonban a szerzői jogi irányelv említett (23) preambulumbekzdése értelmében nincs jelen a közvetítés kiindulópontjául szolgáló helyszínen, azaz a sugárzott előadás helyszínén.

(vö. 198–203., 207. pont és a rendelkező rész 7. pontja)

Ezenkívül a sugárzott műnek a 2001/29 irányelv (23) preambulumbekzdése értelmében vett „közvetítés kiindulópontjául szolgáló helyszínen jelen nem lévő közönség” számára történő közvetítését illetően az irányelv az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló Berni Unió Egyezményhez hasonlóan nem vonatkozik a „nyilvános bemutatásra és előadásra”, más szavakkal a művek előadására azon nyilvánosság előtt, amely közvetlen és fizikai kapcsolatban van a színészszel vagy e művek előadójával. Márpedig pontosan a fizikai és közvetlen kapcsolat eleme hiányzik a pubhoz hasonló helyen a sugárzott műnek – a televízió-képernyő és a hangszórók segítségével – azon közönség számára való közvetítése esetén,

9. A műholdas műsorsugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szóló 93/83 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az nincs hatással a műholdas dekódoló egység memóriájában és a televízió képernyőjén végzett többszörözési cselekmények jogszerűségére.

(vö. 210. pont és a rendelkező rész 8. pontja)